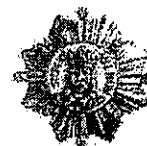

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2- 4695 din 18.11. 2021

La nr. 11/5711 din 17 noiembrie 2021

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2021 nr.255/2020.

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.*

Director

Ruslan FLOCEA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO21/7543 din 18.11.2021

la proiectul de lege pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2021 nr.255/2020 (art.1 - cifrele „27490068,2” se substituie cu cifrele „27629046,7”, anexa 1 și 2)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei anticorupție și nota informativă aferentă acestuia nu sunt plasate pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerul Muncii și Protecției Sociale și nici pe portalul particip.gov.md, astfel nefiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat.

Suplimentar, se remarcă că autorul proiectului nu a asigurat nici informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie, condiție prevăzută de art.9 a Legii nr.239/2008 „(1) După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]”.

În consecință, în procesul de promovare a proiectului nu au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate în Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, iar părțile interesate nu au avut acces la proiectul în cauză, pentru a-și exprima opiniile, comentariile și recomandările.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „Prezentul proiect de lege a fost elaborat în scopul precizării indicatorilor bugetului asigurărilor sociale de stat, în contextul promovării de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale a modificărilor și completărilor la unele acte normative, în vederea susținerii angajatorilor și salariaților în situația de criză economică provocată de pandemia Covid-19, precum și susținerea celor mai defavorizate familii prin consolidarea programului de ajutor social, în contextul majorării tarifelor la gaze și energie termică, lemne, cărbune.”

Analizând normele elaborate, se constată că prin proiect se propune amendamente la Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2021, în vederea ajustării (majorării) cheltuielilor și veniturilor bugetare, fiind astfel propus spre aprobare bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2021 la venituri în sumă de 27490068,2 mii de lei și la cheltuieli în sumă de 27629046,7 mii de lei.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se promovează interesul public de a asigura gestionarea eficientă și transparentă a surselor de finanțare destinate pentru realizarea funcțiilor și gestionarea sistemului public de asigurări sociale.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

În textul notei informative se prezintă argumente referitoare la condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite, în conformitate cu prevederile art.30 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Cu toate acestea, deși în nota informativă se prezintă informații privind indicatorii principali ai bugetului asigurărilor sociale de stat, informații privind subprogramele de cheltuieli ale bugetului asigurărilor sociale de stat, totuși aceasta nu prezintă concluziile privind executarea bugetului respectiv în perioada precedentă și estimările privind executarea scontată a bugetului până la finele anului bugetar în curs, precum și impactul financiar al modificărilor pentru următorii trei ani. Or, în corespundere cu art.61 alin.(4) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, „Orice propunere de modificare a legilor/deciziilor bugetare anuale trebuie să fie însoțită de o notă informativă, care va cuprinde concluziile privind executarea bugetului respectiv în perioada precedentă și estimările privind executarea scontată a bugetului până la finele anului bugetar în curs, precum și impactul financiar al modificărilor pentru următorii trei ani.”

Mai mult decât atât, alineatul (5) al aceluiași articol prevede că: „În cadrul unui an bugetar pot fi efectuate, de regulă, cel mult două modificări ale bugetelor componente ale bugetului public național, care se adoptă, de regulă, nu mai devreme de 1 iulie și nu mai târziu de 15 noiembrie, cu excepția cazurilor prevăzute la art.69 alin.(4).”

Prin urmare, nota informativă necesită a fi completată cu concluziile pertinente în acest sens.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: „Pentru argumentarea economico-financiară a indicatorilor bugetului asigurărilor sociale de stat și asigurarea transparenței lor, la prezenta notă se anexează informații în formă de tabel: 1. Privind veniturile, cheltuielile și soldul bugetar, precum și sursele de finanțare ale bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2021 reflectate în Tabelul nr.1 „Structura bugetului asigurărilor sociale de stat conform clasificăției economice”; 2. Privind structura subprogramele de cheltuieli, prezentate în Tabelul nr.2 „Structura bugetului asigurărilor sociale de stat pe subprograme de cheltuieli”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

În textul proiectului nu se conțin norme care să reglementeze în mod nemijlocit activitatea agenților publici și/sau a entităților publice.

Cu toate acestea, la implementarea amendamentelor propuse la proiectul de lege, se va implica activitatea entităților publice responsabile de realizarea funcțiilor de gestionare a sistemului public de asigurări sociale.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și are drept scop aprobarea unor amendamente la Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2021 nr. 255/2020, în vederea ajustării (majorării) cheltuielilor și veniturilor bugetare, fiind astfel propus spre aprobare bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2021 la venituri în sumă de 27490068,2 mii de lei și la cheltuieli în sumă de 27629046,7 mii de lei.

Cu referire la asigurarea transparenței decizionale, se remarcă promovarea proiectului în afara exigențelor statuate în Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, fapt ce impune respectarea rigorilor normative în acest sens. Nota informativă necesită a fi completată cu impactul financiar al modificărilor propuse pentru următorii trei ani, în corespundere cu exigențele normative ale art.61 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

Prin proiect se promovează interesul public de a asigura gestionarea eficientă și transparentă a surselor de finanțare destinate pentru realizarea funcțiilor și gestionarea sistemului public de asigurări sociale.

În textul proiectului expertizat nu s-au identificat factori de risc care pot genera apariția riscurilor de corupție.

18.11.2021

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Maia GONTA, Inspector principal

